

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PRĪTA PIKAMĒES [PRIIT PIKAMĀE]
SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 10. martā¹

Lieta C-7/21

LKW WALTER Internationale Transportorganisation AG

**pret
CB,
DF,
GH**

Bezirksgericht Bleiburg (Bleiburgas pirmās instances tiesa, Austrija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Jurisdikcija un nolēmumu izpilde civillietās un komercietās – Tiesas un ārpustiesas dokumentu izsniegšana – Regula (EK) Nr. 1393/2007 – 8. pants – Regula (ES) Nr. 1215/2012 – 45. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 46. pants – Dalībvalstī izdots rīkojums, kas izsniegts citā dalībvalstī tikai pirmās dalībvalsts valodā – Pirmās dalībvalsts tiesiskais regulējums, ar kuru paredzēts astoņu dienu termiņš iebildumu par šo rīkojumu iesniegšanai – Tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants

I. Ievads

1. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko atbilstoši LESD 267. pantam ir iesniegusi *Bezirksgericht Bleiburg* (Bleiburgas pirmās instances tiesa, Austrija), attiecas uz LESD 18. panta pirmās daļas, Regulas (EK) Nr. 1393/2007² 8. panta, kā arī Regulas (ES) Nr. 1215/2012³ 36. un 39. panta interpretāciju, lasot tos kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantu un LES 4. panta 3. punktu.

2. Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *LKW Walter Internationale Transportorganisation AG* (turpmāk tekstā – “prasītāja”) un CB u.c. (turpmāk tekstā – “atbildētāji”), kas ir trīs partneri Austrijas advokātu birojā, kurš pārstāvēja prasītāju piespiedu izpildes procedūrā Slovēnijā. Tā kā viņi nebija iesnieguši iebildumus par prasītājam izsniegto piespiedu izpildes rīkojumu Slovēnijas tiesību aktos paredzētajā astoņu dienu termiņā, šis rīkojums kļuva galīgs un izpildāms tādējādi, ka prasītājam bija jāapmierina iepriekš minētajā rīkojumā konstatētais prasījums. Šādos apstākļos

¹ Oriģinālvaloda – franču.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2007. gada 13. novembris) par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (dokumentu izsniegšana), un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000 (OV 2007, L 324, 79. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.).

prasītāja cēla prasību pret atbildētājiem iesniedzējtiesā, atsaucoties uz to, ka pēdējie minētie kā advokāti ir atbildīgi par to, ka Slovēnijas tiesas ir noraidījušas novēloti iesniegtos iebildumus. Ar šādu pamatojumu prasītāja lūdza atmaksāt summu, kas tai bija jāsamaksā pēc izpildes procedūras. Savas aizstāvības pamatojumam atbildētāji apgalvo, ka attiecīgais Slovēnijas tiesiskais regulējums neatbilstot Savienības tiesībām, jo ar to netiekot nodrošināta tiesas dokumenta adresāta tiesību uz aizstāvību faktiska ievērošana. Turklāt viņi uzskata, ka šis tiesiskais regulējums ir diskriminējošs, jo, viņuprāt, tas ļaujot Slovēnijā reģistrētām pusēm nepamatoti iegūt priekšrocību no šī tiesiskā regulējuma īpatnībām salīdzinājumā ar citās dalībvalstīs reģistrētām pusēm.

3. Šī lieta sniedz Tiesai iespēju attīstīt savu judikatūru par tiesu iestāžu sadarbību civillietās un it īpaši attiecībā uz citā dalībvalstī izsniedzamu tiesas un ārpustiesas dokumentu pārsūtīšanu. Tiesai būs jāinterpretē iepriekš minētās regulas tādējādi, lai tiktu sasniegti ar tām īstenojamie mērķi, proti, uzlabot tiesvedību efektivitāti un ātrumu un nodrošināt pareizu tiesvedību, negraujot attiecīgo tiesas dokumentu adresātu tiesību uz aizstāvību faktisku ievērošanu⁴. Tā kā minēto regulu mērķis nav standartizēt civilprocesa tiesības pilnībā, bet tās balstās uz jau dalībvalstu izveidotām procedūrām atbilstoši to procesuālajai autonomijai, lai nodrošinātu tiesas un ārpustiesas dokumentu sūtīšanu brīvības, drošības un tiesiskuma telpā⁵, Tiesai tiek lūgts pārbaudīt, vai attiecīgais Slovēnijas tiesiskais regulējums atbilst ar Savienības tiesībām noteiktajām prasībām.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Regula Nr. 1393/2007

4. Regulas Nr. 1393/2007 8. pantā “Atteikums pieņemt dokumentu” ir noteikts:

“1. Saņēmēja struktūra, izmantojot II pielikumā paredzēto veidlapu, informē adresātu, ka viņš var atteikties pieņemt izsniedzamo dokumentu tā izsniegšanas brīdī vai nedēļas laikā nosūtīt dokumentu atpakaļ saņēmējai struktūrai, ja tas nav uzrakstīts vai tam nav pievienots tulkojums kādā no šādām valodām:

- a) adresātam saprotamā valodā; vai
- b) oficiālajā saņēmējas dalībvalsts valodā vai, ja minētajā valstī ir vairākas oficiālās valodas, tās vietas oficiālajā valodā vai vienā no oficiālajām valodām, kurā izsniedz dokumentus.

2. Ja saņēmēja struktūra ir informēta, ka adresāts atsakās pieņemt dokumentu saskaņā ar 1. punktu, tā [...] tūlīt informē pārsūtītāju struktūru un nosūta atpakaļ lūgumu un dokumentus, kuru tulkojums ir lūgts.

⁴ Reig Fabado, I. darbā “Los documentos privados y el reglamento 1393/2007 de notificaciones y traslado” *Cuadernos de Derecho Transnacional*, 9. sēj. Nr. 2, 2017. gada oktobris, 678. lpp., skaidro, ka, lai gan Regula Nr. 1393/2007 ir tiesu iestāžu sadarbības civillietās instruments, kas nodrošina iekšējā tirgus pienācīgu darbību un kas veicina brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidi Savienībā, tajā īpaša nozīme ir piešķirta tiesas dokumenta adresāta tiesību efektīvai aizsardzībai tiesā.

⁵ Spriedumi, 2015. gada 16. septembris, *Alpha Bank Cyprus* (C-519/13, EU:C:2015:603, 71. punkts), un 2020. gada 7. maijs, *Parking un Interplastics* (C-267/19 un C-323/19, EU:C:2020:351, 48. punkts).

3. Ja adresāts atsakās pieņemt dokumentu saskaņā ar 1. punktu, dokumenta izsniegšanu var labot, saskaņā ar šo regulu izsniedzot adresātam dokumenta tulkojumu 1. punktā minētajā valodā. Tādā gadījumā dokumenta izsniegšanas diena ir diena, kad dokumentu ar tam pievienotu tulkojumu izsniedz saskaņā ar saņēmējas dalībvalsts tiesību aktiem. Tomēr, ja saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem dokuments jāizsniedz noteiktā termiņā, diena, kas jāņem vērā attiecībā uz iesniedzēju, ir sākotnējā dokumenta izsniegšanas diena, ko nosaka saskaņā ar 9. panta 2. punktu.

4. Šā panta 1., 2. un 3. punktu piemēro arī tiesas dokumentu pārsūtīšanas un izsniegšanas veidiem, kas paredzēti 2. iedaļā.

5. Šā panta 1. punkta izpratnē [...] iestāde vai persona, ja pakalpojumu veic saskaņā ar 14. pantu, [informē] adresātu, ka viņš var atteikties pieņemt dokumentu un ka jebkurš tāds dokuments ir attiecīgi jānosūta vai nu minētajiem pārstāvjiem, vai iestādei vai personai.”

5. Šīs regulas 9. pantā “Izsniegšanas diena” ir paredzēts:

“1. Neskarot 8. pantu, dokumenta izsniegšanas diena saskaņā ar 7. pantu ir diena, kad to izsniedz saskaņā ar saņēmējas dalībvalsts tiesību aktiem.

2. Tomēr, ja dokuments saskaņā ar kādas dalībvalsts tiesību aktiem ir jāizsniedz noteiktā termiņā, dienu, kas jāņem vērā attiecībā uz iesniedzēju, nosaka saskaņā ar šīs dalībvalsts tiesību aktiem.

3. Šā panta 1. un 2. punktu piemēro arī tiesas dokumentu pārsūtīšanas un izsniegšanas veidiem, kas paredzēti 2. iedaļā.”

6. Minētās regulas I pielikumā konkrēti ir ietverts dokumentu izsniegšanas vai neizsniegšanas apliecinājums, kura 12.3. punktā ir norādīts:

“Dokumenta adresāts tika rakstiski informēts, ka viņš var atteikties pieņemt dokumentu, ja tas nav valodā, ko viņš saprot, vai izsniegšanas vietas oficiālajā valodā, vai vienā no oficiālajām valodām vai tam nav pievienots tulkojums valodā, ko viņš saprot, vai izsniegšanas vietas oficiālajā valodā, vai vienā no oficiālajām valodām.”

7. Veidlapā “Informācija adresātam par tiesībām atteikties pieņemt dokumentu”, kas ietverta šīs pašas regulas II pielikumā, ir ietverta šāda norāde dokumenta adresāta ievērībai:

“Jums ir tiesības atteikties pieņemt dokumentu, ja tas nav iesniegts rakstiski vai tam nav pievienots tulkojums valodā, ko jūs saprotat, vai dokumenta izsniegšanas vietas oficiālajā valodā, vai vienā no oficiālajām valodām.

Ja vēlaties īstenot šīs tiesības, Jums tieši dokumenta izsniedzējam izsniegšanas laikā ir jāatsakās pieņemt dokumentu vai tas jānosūta atpakaļ uz norādīto adresi vienas nedēļas laikā kopā ar paziņojumu, ka esat atteicies to pieņemt.”

8. Šajā veidlapā ir arī “adresāta paziņojums”, kurš adresātam ir jāparaksta, ja viņš atsakās pieņemt attiecīgo dokumentu, un tā formulējums ir šāds:

“Es atsakos pieņemt pievienoto dokumentu, jo tas nav uzrakstīts vai tam nav pievienots tulkojums valodā, ko es saprotu, vai dokumenta izsniegšanas [vietas] oficiālajā valodā, vai vienā no oficiālajām valodām.”

9. Visbeidzot, minētajā veidlapā ir paredzēts, ka šajā pašā gadījumā adresātam ir jānorāda, kuru vai kuras no Savienības oficiālajām valodām viņš saprot.

10. Regula Nr. 1393/2007 tika atcelta ar Regulu (ES) 2020/1784⁶, kas piemērojama tikai no 2022. gada 1. jūlija.

2. Regula Nr. 1215/2012

11. Regulas Nr. 1215/2012 III nodaļas “Atzīšana un izpilde” 1. iedaļā “Atzīšana” 36. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Dalībvalstī pieņemtu spriedumu bez kādas īpašas procedūras atzīst pārējās dalībvalstīs.”

12. Šis III nodaļas 2. iedaļā “Izpilde” tostarp ir ietverts 39. pants, saskaņā ar kuru:

“Dalībvalstī pieņemts spriedums, kas izpildāms minētajā dalībvalstī, ir izpildāms pārējās dalībvalstīs, neprasot izpildāmības deklarāciju.”

13. Minētās III nodaļas 3. iedaļā “Atzīšanas un izpildes atteikums” ir ietverta 1. apakšiedaļa “Atzīšanas atteikums” un 2. apakšiedaļa “Izpildes atteikums”.

14. Šis 1. apakšiedaļas 45. pantā ir noteikts:

“1. Pēc jebkuras ieinteresētās puses pieteikuma sprieduma atzīšana tiek atteikta:

[..]

b) aizmuguriska sprieduma gadījumā – ja atbildētājam netika laikus izsniegts dokuments, ar kuru celta prasība, vai līdzīgs dokuments, lai viņš varētu nodrošināt sev aizstāvību, izņemot gadījumu, ja atbildētājs nav sācis sprieduma pārsūdzēšanas procedūru, kad viņam bija iespējams to darīt;

[..]”

15. Šis 2. apakšiedaļā 46. pantā ir paredzēts:

“Pēc pieteikuma, kas saņemts no personas, pret kuru lūgta izpilde, sprieduma izpildi atsaka, ja ir konstatēts, ka pastāv viens no 45. pantā minētajiem pamatojumiem.”

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2020. gada 25. novembris) par tiesas un ārpus tiesas civillietu vai komercietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (“dokumentu izsniegšana”) (OV 2020, L 405, 40. lpp.).

B. Valsts tiesības

1. Austrijas tiesības

16. *Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch* (Civilkodekss, turpmāk tekstā – “ABGB”) 1295. pants ir formulēts šādi:

“(1) Ikvienam ir tiesības prasīt, lai tas, kurš savas vainas dēļ ir nodarījis zaudējumus, tos atlīdzina; zaudējumus var radīt līgumisko saistību pārkāpums vai arī tie var nebūt saistīti ar līgumu.

(2) Tas, kurš tīši rada zaudējumus citai personai tādā veidā, kas ir pretrunā ar labiem tikumiem, arī ir par tiem atbildīgs, tomēr, ja tas ir noticis, īstenojot tiesības, tikai tad, ja tiesību īstenošanas mērķis acīmredzami bija kaitēt citai personai.”

17. ABGB 1299. pantā ir paredzēts:

“Tas, kurš publiski pilda kādu amatu, nodarbojas ar mākslu, profesiju vai arodu vai kurš brīvprātīgi uzņemas veikt darbu, kura īstenošanai nepieciešamas zināšanas par mākslu vai neparasta centība, ar to apliecina, ka viņam ir nepieciešamā centība un prasītās neparastās zināšanas, un tādējādi viņš ir atbildīgs par to neesamību. Tomēr, ja persona, kura viņam ir uzticējusi šo darbu, zināja par viņa pieredzes trūkumu vai varēja par to zināt, pievēršot parasto uzmanību, kļūst atbildīga par šo trūkumu.”

18. Saskaņā ar ABGB 1300. pantu:

“Eksperts ir atbildīgs arī tad, ja tas pret atlīdzību un kļūdoties sniedz kaitējumu nodarōšu padomu mākslas vai zinātnes jautājumos. Izņemot šo gadījumu, padomdevējs ir atbildīgs tikai par tiem zaudējumiem, kurus viņš, sniedzot padomu, ir nodarījis citai personai apzināti.”

2. Slovēnijas tiesības

19. *Zakon o izvršbi in zavarovanju* (Likums par piespiedu izpildi un nodrošinājumu, turpmāk tekstā – “ZIZ”) 9. pantā par tiesību aizsardzības līdzekļiem un apelācijas tiesas teritoriālo jurisdikciju izpildes, pamatojoties uz autentisku dokumentu, jomā ir noteikts:

“Par pirmajā instancē izdotu rīkojumu var celt prasību, ja vien likumā nav noteikts citādi. Prasība, ko var celt parādnieks par piespiedu izpildes rīkojumu, ar kuru pieteikums ir apmierināts, ir iebildumu iesniegšana.

Prasība un iebildumi jāiesniedz astoņu dienu laikā pēc pirmās instances tiesas rīkojuma izsniegšanas, ja vien likumā nav noteikts citādi.

Savlaicīgi iesniegta un pieņemama prasība tiek izsniegta otrai pusei atbildes sniegšanai, ja pēdējai minētajai arī ir izsniegts pirmās instances tiesas rīkojums, par kuru ir celta prasība.

Par rīkojumu, ar kuru lemj par iebildumiem, var celt prasību.

Prasībai un iebildumiem nav apturošas iedarbības, ja vien likumā nav noteikts citādi.

Par prasību pieņemtais nolēmums ir galīgs.

[..”

20. Saskaņā ar ZIZ 53. pantu “Iebildumu iesniegšana kā vienīgais parādnieka tiesību aizsardzības līdzeklis”:

“Par piespiedu izpildes rīkojumu, kas izdots pēc pieteikuma par piespiedu izpildi, parādnieks var iesniegt iebildumus, izņemot, ja viņš apstrīd vienīgi nolēmumu par tiesāšanās izdevumiem.

Iebildumi ir jāpamato. Iebildumos parādniekam ir jānorāda fakti, ar kuriem viņš pamato savus iebildumus, un jāsniedz pierādījumi, pretējā gadījumā iebildumi tiek uzskatīti par nepamatotiem.

[..”

21. ZIZ 61. pantā “Iebildumi par rīkojumu, kas izdots, pamatojoties uz autentisku dokumentu” ir paredzēts:

“Iebildumu par piespiedu izpildes rīkojumu, kas izdots, pamatojoties uz autentisku dokumentu, iesniegšanu reglamentē šī likuma 53. un 54. panta tiesību normas [..].

Ja iepriekšējā punktā minēto iebildumu mērķis ir apstrīdēt to piespiedu izpildes rīkojuma daļu, ar kuru parādniekam liek samaksāt prasījumu, iebildumi šajā jautājumā tiek uzskatīti par pamatotiem, ja parādnieks izklāsta faktus, ar kuriem viņš pamato savus iebildumus, un iesniedz pierādījumus, kas pierāda faktus, kurus viņš norāda iebildumos.

[..”

III. Tiesvedības rašanās fakti, pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

22. Prasītāja ir Austrijas komercregistrā reģistrēta sabiedrība, kas darbojas starptautisko preču pārvaldījumu jomā. Atbildētāji ir partneri advokātu birojā, kura juridiskā adrese ir Klagenfurtē [Klagenfurt] (Austrija) un kurš pārstāvēja prasītāju piespiedu izpildes procedūrā Slovēnijā.

23. Minētajā tiesvedībā sabiedrība *Transport Gaj d.o.o.* lūdza apķīlāt 25 prasītājas prasījumus pret dažādām Slovēnijas sabiedrībām. 2019. gada 30. oktobrī Ļubļanas rajona tiesa (Slovēnija), nosūtot pa pastu, izsniedza prasītājai slovēņu valodā sagatavotu piespiedu izpildes rīkojumu par summu 17 610 EUR apmērā. Šis rīkojums tika izdots, pamatojoties vienīgi uz rēķiniem, un iepriekš nesāņēmot prasītājas apsvērumus.

24. Minētais rīkojums prasītājas juridiskajā nodaļā ar iekšējo pastu nonāca tikai 2019. gada 4. novembrī. 2019. gada 5. novembrī pēc informācijas apmaiņas starp prasītāju un atbildētājiem par paziņotā dokumenta raksturu un sekām prasītāja pēdējiem minētajiem lūdza iesniegt iebildumus par piespiedu izpildes rīkojumu. To dokumentu starpā, kurus prasītāja nosūtīja atbildētājiem, bija aplokšnes fotokopija, kas pierāda, ka prasītāja faktiski bija saņēmusi rīkojumu 2019. gada 30. oktobrī.

25. 2019. gada 11. novembrī atbildētāji par šo rīkojumu iesniedza pamatotus iebildumus Ļubļanas rajona tiesā.

26. 2019. gada 12. novembrī atbildētāji no šīs tiesas saņēma uzaicinājumu astoņu dienu laikā samaksāt tiesas izdevumus 55 EUR apmērā, un šis pienākums tika izpildīts savlaicīgi.

27. Ar 2019. gada 10. decembra nolēmumu minētā tiesa noraidīja iesniegtos iebildumus kā novēlotus, pamatojoties uz to, ka tie tika iesniegti vēlāk nekā astoņas dienas pēc tam, kad tika izsniegts piespiedu izpildes rīkojums.

28. Pēc tam atbildētāji prasītājas vārdā cēla prasību par šo nolēmumu, kurā tie izvirzīja iebildi par astoņu dienu termiņa, lai iesniegtu iebildumus, neatbilstību konstitūcijai un norādīja, ka tik īss termiņš nav saderīgs ar Savienības tiesībām. Mariboras apelācijas tiesa (Slovēnija) šo prasību noraidīja. Tā kā piespiedu izpildes rīkojums tādējādi kļuva galīgs un izpildāms, prasītāja samaksāja visu prasījumu.

29. Šādos apstākļos prasītāja Bleiburgas pirmās instances tiesā cēla prasību pret atbildētājiem, atsaucoties uz viņu kā advokātu atbildību par iebildumu, kas celti par Slovēnijas tiesu izsniegto piespiedu izpildes rīkojumu, noraidījumu un ar šādu pamatojumu prasot atmaksāt summu, kas samaksāta pēc izpildes procedūras, proti, 22 168,09 EUR, kas atbilst pamatprasījuma summai, kurai pieskaitīti procenti un tiesāšanās izdevumi.

30. 2020. gada 10. jūlijā šī tiesa izdeva maksājuma rīkojumu attiecībā uz atbildētājiem prasītās summas apmērā.

31. Pēdējie minētie par šo rīkojumu cēla iebildumus.

32. Savas aizstāvības pamatojumam atbildētāji apgalvo, ka Slovēnijas tiesību aktos paredzētais astoņu dienu termiņš, lai iesniegtu iebildumus par piespiedu izpildes rīkojumu, neatbilst Savienības tiesībām, it īpaši Regulas Nr. 1215/2012 36. un 39. pantam, Regulas Nr. 1393/2007 8. pantam un 19. panta 4. punktam, LESD 18. panta pirmajai daļai, kā arī Hartas 47. pantam. Tāpat viņi precizē, ka informācija par iespēju atteikties pieņemt piespiedu izpildes rīkojumu, lai arī tā vācu valodā bija pievienota vēstulei, bija atradusies starp divpadsmit šī rīkojuma lappusēm. Turklāt minētais rīkojums neesot izpildāms ārpus Slovēnijas Regulas Nr. 1215/2012 36. un 39. panta izpratnē. Līdz ar to fakts, ka tas ir izpildāms šajā dalībvalstī, radot diskrimināciju atbilstoši LESD 18. panta pirmajai daļai attiecībā uz prasītāju tās juridiskās adreses dēļ.

33. Iesniedzējtiesa uzskata, ka astoņu dienu termiņš, kas paredzēts Slovēnijas tiesību aktos, lai celtu iebildumus par piespiedu izpildes rīkojumu, kurš izdots saīsinātā izpildes procedūrā, kurā pārsūdzība tiek iesniegta elektroniski, pamatojoties uz autentisku dokumentu – šajā gadījumā, rēķiniem, varot radīt risku, ka atbildētājs nevar savlaicīgi iesniegt pamatotus iebildumus par šādu rīkojumu. Šāds risks pastāvēt vēl jo vairāk tāpēc, ka atbildētājs ir reģistrēts citā valstī. Līdz ar to šis termiņš varētu būt pretrunā Regulas Nr. 1215/2012 36. un 39. pantam, lasot tos kopsakarā ar Hartas 47. pantu. Ja šāda nesaderība būtu konstatēta, Slovēnijas tiesām piespiedu izpildes procedūrā nebūtu bijis jāievēro šis termiņš. Šādā gadījumā atbildētāji iebildumus būtu iesnieguši laicīgi.

34. Šajā ziņā iesniedzējtiesa apgalvo, ka lietā, kurā tika pasludināts 2018. gada 13. septembra spriedums *Profi Credit Polska* (C-176/17, EU:C:2018:711, turpmāk tekstā – “spriedums *Profi Credit Polska*”), Tiesa attiecībā uz citiem Savienības tiesību instrumentiem ir nospriedusi, ka četrpadsmit dienu termiņš, lai iesniegtu iebildumus par maksājuma rīkojumu, kas izdots,

pamatojoties uz vekseli, kā arī šim nolūkam prasītie procesuālie noteikumi, pretējā gadījumā paredzot nepieņemamību, rada ievērojamu risku, ka patērētājs nevar celt iebildumus vai ka šie iebildumi var izrādīties nepieņemami.

35. Attiecībā uz Regulas Nr. 1393/2007 8. panta interpretāciju minētajai tiesai ir šaubas par to, kurā brīdī sākas termiņš, lai iesniegtu iebildumus par izsniegto dokumentu. Šajā ziņā tā uzskata, ka, lai noteiktu, vai pārsūdzības tiesības ir tikušas īstenotas tās dalībvalsts tiesību aktos noteiktajā termiņā, kura ir veikusi izsniegšanu, ir jāsapaida, kad beidzas vienas nedēļas termiņš dokumenta pieņemšanas atteikuma īstenošanai.

36. Iesniedzējtiesa šaubās arī par Slovēnijas tiesību aktos paredzētā termiņa, lai celtu iebildumus par piespiedu izpildes rīkojumu, saderību ar LESD 18. pantu, ciktāl tā uzskata, ka šāds tiesiskais regulējums vairāk skar citās dalībvalstīs reģistrētus atbildētājus, kuriem ir jāveic papildu pasākumi saistībā ar izsniegto dokumentu tulkojumu.

37. Šādos apstākļos *Bezirksgericht Bleiburg* (Bleiburgas pirmās instances tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Regulas [Nr. 1215/2012] 36. un 39. pants, skatot tos kopā ar [Hartas] 47. pantu, kā arī efektivitātes un līdzvērtības principu (lojālas sadarbības princips saskaņā ar LES 4. panta 3. punktu) ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā kā vienīgā iespēja apstrīdēt piespiedu izpildes rīkojumu, kuru tiesa pieņem bez iepriekšējas, uz sacīkstes principu balstītas procedūras un bez izpildu dokumenta, pamatojoties tikai uz izpildi pieprasošā lietas dalībnieka apgalvojumiem, ir paredzēti iebildumi, kas ir jāiesniedz astoņu dienu laikā šīs dalībvalsts valodā arī tad, ja piespiedu izpildes rīkojums citā dalībvalstī tiek izsniegts valodā, kas adresātam nav saprotama, turklāt iebildumi, ja tos iesniedz divpadsmit dienu laikā, tiek noraidīti jau kā novēloti?”
- 2) Vai Regulas [Nr. 1393/2007] 8. pants, skatot to kopā ar efektivitātes un līdzvērtības principu ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā valsts pasākums, kurā ir paredzēts, ka brīdī, kad tiek izsniegta II pielikumā paredzētā veidlapa par informāciju adresātam par tiesībām atteikties pieņemt dokumentu nedēļas laikā, vienlaikus sākas arī termiņš, kurā ir jāiesniedz paredzētie iebildumi par vienlaikus izsniegto piespiedu izpildes rīkojumu, kam ir paredzēts astoņu dienu termiņš?
- 3) Vai [LESD] 18. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts, ka piespiedu izpildes rīkojumu var apstrīdēt ar pamatotiem iebildumiem, kas ir jāiesniedz astoņu dienu laikā, un ka šis termiņš ir spēkā arī tad, ja piespiedu izpildes rīkojuma adresāta juridiskā adrese ir citā dalībvalstī un piespiedu izpildes rīkojums nav sagatavots nedz tās dalībvalsts oficiālajā valodā, kurā tiek izsniegts piespiedu izpildes rīkojums, nedz valodā, kas ir saprotama rīkojuma adresātam?”

IV. Tiesvedība Tiesā

38. 2020. gada 6. novembra iesniedzējtiesas lēmums Tiesas kancelejā tika saņemts 2021. gada 8. janvārī.

39. Pamatlietas dalībnieki un Eiropas Komisija saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantu iesniedza rakstveida apsvērumus noteiktajā termiņā.

40. Saskaņā ar Reglamenta 61. panta 1. punktu Tiesa 2021. gada 9. novembrī aicināja Slovēnijas valdību atbildēt uz jautājumiem. Rakstveida atbildes uz šiem jautājumiem tika iesniegtas noteiktajā termiņā.

41. Piemērojot Reglamenta 76. panta 2. punktu, Tiesa nolēma nerīkot tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklaušanāsai.

V. Juridiskais vērtējums

A. Ievada apsvērumi

42. Dokumenta par lietas ierosināšanu izsniegšana ir būtiska civilprocesa ietvaros, jo no tās ir atkarīga atbildētāja informēšana. Pārrobežu strīdos valodu atšķirības un procesuālo sistēmu atšķirības ir šķēršļi pienācīgai atbildētāja informēšanai un līdz ar to pušu procesuālo tiesību vienlīdzības principam. Apzinoties šīs problēmas, Savienības likumdevējs ir reglamentējis dokumentu par lietas ierosināšanu izsniegšanu, lai to padarītu efektīvāku⁷. Tādējādi, lai gan Savienības tiesībās ir paredzēts nodrošināt tiesas un ārpustiesas dokumentu pārsūtīšanu brīvības, drošības un tiesiskuma telpā, balstoties uz jau dalībvalstu izveidotām procedūrām, dažus aspektus tomēr ir vajadzējis konkrēti standartizēt, lai sniegtu piemērotus risinājumus iepriekš izklāstītajām problēmām⁸.

43. Tā tas ir saistībā ar tiesībām atteikties pieņemt dokumentu tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar iespējamu valodas, kurā attiecīgie dokumenti ir sagatavoti, nezināšanu, kas paredzētas Regulas Nr. 1393/2007 8. pantā, kas ir vērtīgs adresāta tiesību uz aizstāvību aizsardzības mehānisms. Šajā kontekstā ir svarīgi pieminēt arī Regulas Nr. 1215/2012 45. un 46. pantā paredzētās tiesības atteikties atzīt un izpildīt nolēmumu, ja dokuments, ar kuru celta prasība, vai līdzvērtīgs dokuments atbildētājam nav izsniegts laicīgi un tādā veidā, lai viņš varētu nodrošināt sev aizstāvību. Tā kā šo atvasināto tiesību noteikumu mērķis ir nodrošināt tiesas dokumenta adresāta faktisku aizstāvību⁹, tie ir jāinterpretē, ņemot vērā Hartas 47. pantā nostiprinātās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību. LESD 18. panta interpretācijas iespējamā nozīme izriet no nepieciešamības novērst grūtības, kas saistītas ar valstu tiesisko regulējumu civilprocesa jomā dažādību Savienībā. Šo tiesību normu interpretācija ir iesniedzējtiesas uzdoto trīs prejudiciālo jautājumu priekšmets.

44. Efektīva aizstāvība it īpaši ir atkarīga no šim nolūkam pieejamā laika, no kura izriet nepieciešamība paredzēt saprātīgus termiņus. Tieši šajā kontekstā iekļaujas problemātika, kas saistīta ar Slovēnijas tiesību aktos paredzēto astoņu dienu termiņu. Kā jau tika norādīts šo secinājumu ievadā¹⁰, Tiesai ir jānosaka, vai šis termiņš, kā arī tā aprēķināšanas noteikumi, *atbilst*

⁷ Skat. Menétrey, S. unRichard, V., “Le silence du défendeur dans le procès international: paroles de droit judiciaire européen”, *Les Cahiers de Droit*, 56. sēj., Nr. 3-4, 2015. gada septembris – decembris, 497. lpp.

⁸ Skat. Gascón Inchausti, F., “Service of proceedings on the defendant as a safeguard of fairness in civil proceedings: in search of minimum standards from EU legislation and European case-law”, *Journal of Private International Law*, 13. sēj., 2017. gads, Nr. 3, 511. lpp.

⁹ Tiesa ir norādījusi, ka “ir jānodrošina ne vien tas, ka dokumenta adresātam faktiski ir jāsaņem attiecīgais dokuments, bet arī jādod viņam iespēja zināt un reāli un pilnībā *saprast* ārvalstis pret viņu uzsāktās tiesvedības jēgu un apjomu tā, ka viņš var lietderīgi aizstāvēt savas tiesības dokumenta izcelsmes dalībvalstī”. (skat. spriedumus, 2015. gada 16. septembris, *Alpha Bank Cyprus* (C-519/13, EU:C:2015:603, 32. punkts) un 2018. gada 6. septembris, *Catlin Europe* (C-21/17, EU:C:2018:675, 34. punkts). Mans izcēlums.

¹⁰ Skat. šo secinājumu 3. punktu.

prasībām, kas noteiktas Savienības tiesību sistēmā¹¹. Tā kā otrais prejudiciālais jautājums attiecas vienīgi uz jautājumu par termiņa sākuma dienu, lai gan pirmais prejudiciālais jautājums attiecas arī uz termiņa ilgumu, es uzskatu, ka vispirms ir jāizskata otrais prejudiciālais jautājums.

B. Par otro prejudiciālo jautājumu

45. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1393/2007 8. pants, lasot to kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru termiņš, lai pārsūdzētu tiesas dokumentu, kas izsniegts saskaņā ar šīs regulas tiesību normām, sākas šī dokumenta izsniegšanas brīdī. Apstiprinošas atbildes gadījumā šī tiesa jautā, vai šīs tiesību normas ir jāinterpretē tādējādi, ka šim termiņam ir jāsākas tikai pēc tam, kad ir beidzies šīs regulas 8. panta 1. punktā paredzētais vienas nedēļas termiņš, kura laikā ir jānosūta atteikums pieņemt dokumentu.

46. Manuprāt, atbilde uz šo jautājumu var tikt izsecināta no Regulas Nr. 1393/2007 8. un 9. panta kopīgas interpretācijas, lasot tos kopsakarā ar Hartas 47. pantu, kā es izklāstīšu turpinājumā.

47. Regulas Nr. 1393/2007 9. pantā ir definēti kritēriji attiecībā uz dienu, kas jāņem vērā attiecībā uz dokumenta izsniegšanu. Šī panta 1. punktā ir noteikts princips, ka izsniegšanas diena ir diena, kad to izsniedz saskaņā ar saņēmējas dalībvalsts tiesību aktiem, lai aizsargātu adresāta tiesības. Kā skaidri izriet no šīs tiesību normas (“neskarot 8. pantu”), šis princips ir piemērojams, ja dokumenta adresāts nav izmantojis savas atteikuma tiesības saskaņā ar Regulas Nr. 1393/2007 8. pantu.

48. Regulas Nr. 1393/2007 8. panta 1. punktā ir paredzēta iespēja izsniedzamā dokumenta adresātam atteikties to pieņemt, ja šis dokuments nav uzrakstīts vai tam nav pievienots tulkojums adresātam saprotamā valodā vai oficiālajā izpildes dalībvalsts valodā, vai, ja minētajā valstī ir vairākas oficiālās valodas, tās vietas oficiālajā valodā vai vienā no oficiālajām valodām, kurā izsniedz dokumentus. Saskaņā ar šo tiesību normu saņēmējai struktūrai ir jāinformē adresāts par viņa tiesībām atteikties pieņemt dokumentu, izmantojot šīs regulas II pielikumā esošo veidlapu. Apstākļi, kādos šī informācija ir tikusi darīta zināma adresātam, ir jānorāda saskaņā ar minētās regulas I pielikumā esošo dokumentu izsniegšanas vai neizsniegšanas apliecinājumu. Regulas Nr. 1393/2007 8. panta 1. punktā ir arī precizēta kārtība, kā atteikties pieņemt dokumentu, proti, vai nu izsniegšanas brīdī, vai nu nedēļas laikā nosūtot dokumentu atpakaļ saņēmējai struktūrai.

49. Tiesa ir nospriedusi, ka iespēja atteikties saņemt izsniedzamo dokumentu izriet no nepieciešamības aizsargāt šā dokumenta adresāta tiesības uz aizstāvību, kas izriet no prasībām par taisnīgu tiesu, kuras nostiprinātas Hartas 47. panta otrajā daļā un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas, kas parakstīta Romā 1950. gada 4. novembrī, 6. panta 1. punktā. Lai arī Regulas Nr. 1393/2007 mērķis pirmām kārtām ir uzlabot tiesvedību efektivitāti un ātrumu, kā arī nodrošināt pareizu tiesvedību, Tiesa ir nospriedusi, ka šie mērķi nevar tikt sasniegti, jebkādā veidā vājinot faktisku attiecīgo dokumentu adresātu tiesību uz aizstāvību ievērošanu¹².

¹¹ Martínez Santos, A. darbā “Protección efectiva de los derechos del consumidor, acceso a la justicia y control judicial de las cláusulas abusivas en el juicio cambiario: a propósito de un pronunciamiento reciente del Tribunal de Justicia de la Unión Europea”, *Revista Española de Derecho Europeo*, Nr. 71, 2019. gada jūlijs – septembris, 122. lpp., norāda, ka Tiesas judikatūrā pakāpeniski ir mainītas tradicionālās dalībvalstu procesuālās autonomijas robežas, izmantojot valsts procesuālo tiesību normu atbilstības Hartas 47. pantam pārbaudi.

¹² Spriedumi, 2015. gada 16. septembris, *Alpha Bank Cyprus* (C-519/13, EU:C:2015:603, 30. un 31. punkts), 2017. gada 2. marts, *Henderson* (C-354/15, EU:C:2017:157, 51. punkts) un 2018. gada 6. septembris, *Catlin Europe* (C-21/17, EU:C:2018:675, 33. punkts).

50. Ir jāatgādina, ka Tiesa ir norādījusi iespējas atteikties pieņemt izsniedzamo dokumentu nozīmi, piešķirot šai iespējai adresāta “tiesību” statusu¹³. Turklāt ir jānorāda, ka Tiesa ir uzsvērusi, ka “saņēmējai struktūrai jebkādos apstākļos un bez rīcības brīvības šajā ziņā” par to ir jāinformē [dokumenta] adresāts, “šim nolūkam sistemātiski izmantojot šīs regulas II pielikumā esošo veidlapu”. Tiesas ieskatā veidlapas nosūtīšana ir “būtiska formalitāte”¹⁴. Lai gan Tiesa nav uzskatījusi, ka minētās veidlapas nenosūtīšana ir spēkā neesamības pamats, tā tomēr ir norādījusi, ka tā ir procesuāls pārkāpums, kas nosūtītājam ir jānovērš, nosūtot dokumenta tulkojumu adresātam saprotamā valodā vai saņēmējas dalībvalsts oficiālajā valodā¹⁵. Regulā Nr. 1393/2007 šis princips ir nostiprināts tās 8. panta 3. punktā.

51. Līdz ar to no Regulas Nr. 1393/2007 8. un 9. panta interpretācijas, lasot tos kopsakarā ar Hartas 47. pantu, izriet, ka situācijā, kad izsniedzamā dokumenta adresāts neizmanto savas tiesības atteikties to pieņemt, termiņš, lai īstenotu tiesības pārsūdzēt šādi izsniegtu dokumentu, sākas dienā, kad šī izsniegšana ir pienācīgi veikta.

52. Es piekrītu Komisijas viedoklim, ka, lai nodrošinātu adresāta tiesību uz aizstāvību faktisku ievērošanu, *nav nepieciešams atlikt pārsūdzības termiņa sākumu, lai celtu prasību par nolēmumu, kas izpaužas kā tiesas dokuments, kurš izsniegts saskaņā ar Regulu Nr. 1393/2007.* Man šķiet, ka *šīs tiesības jau ir pietiekami aizsargātas* ar adresātam nodrošināto iespēju atteikties pieņemt dokumentu, kas nav uzrakstīts valodā, ko var uz viņu attiecināt¹⁶. Tā kā saskaņā ar šīs regulas 8. pantu adresātam tiek lūgts tikai “reagēt” izsniegšanas brīdī vai nedēļas laikā nosūtīt dokumentu atpakaļ saņēmējai struktūrai, nevar leģitīmi apgalvot, ka viņam ir noteiktas nesamērīgas prasības viņa interešu aizsardzībai.

53. Manā ieskatā apstākļi pamatlietā nepamato atšķirīgu vērtējumu. Pirmkārt, netiek apstrīdēts, ka izsniedzamais dokuments, proti, piespiedu izpildes rīkojums, prasītājam un pēc tam atbildētājiem tika izsniegts slovēņu valodā, un, ka prasītāja *tika informēta par tās tiesībām atteikties to pieņemt*, izmantojot Regulas Nr. 1393/2007 II pielikumā ietverto veidlapu vācu valodā. Otrkārt, ir jānorāda, ka prasītāja, kuru pārstāvēja atbildētāji, *neizvēlējās izmantot šīs tiesības*, tādējādi saskaņā ar minētās regulas 9. panta 1. punktu minētā rīkojuma izsniegšanas datums ir jāuzskata par datumu, kad prasītāja faktiski saņēma šo rīkojumu, proti, 2019. gada 30. oktobrī.

54. Proti, lai arī pamatlietas puses apgalvo, ka apgalvotā nosūtīšanas kļūda tām sākuma lika domāt, ka rīkojums tika izsniegts 2019. gada 4. novembrī, tās tomēr neapstrīd faktu, ka pēc iekšējas pārbaudes veikšanas tās konstatēja, ka izpildes rīkojuma saņemšana faktiski notika 2019. gada 30. oktobrī.

55. Tādēļ man šķiet, ka prasītāja, kuru atbildētāji pārstāvēja kā likumīgi pilnvaroti pārstāvji, *apzināti atteicās no izšķirīgām tiesībām*, kas tai piešķirtas ar Regulu Nr. 1393/2007¹⁷. Līdz ar to, prasītāja nevar pamatoti atsaukties uz tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, pamatojoties tikai uz to,

¹³ Spriedums, 2015. gada 16. septembris, *Alpha Bank Cyprus* (C-519/13, EU:C:2015:603, 49. punkts).

¹⁴ Spriedums, 2017. gada 2. marts, *Henderson* (C-354/15, EU:C:2017:157, 58. punkts).

¹⁵ Spriedums, 2015. gada 16. septembris, *Alpha Bank Cyprus* (C-519/13, EU:C:2015:603, 61. punkts).

¹⁶ Šajā ziņā skat. Ulrici, B., “Verfahrensrecht: Sprachregelung bei der Zustellung eines europäischen Zahlungsbefehls”, *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 2018. gads, 1004. lpp., kur ir uzsvērtā parādnieka, attiecībā uz kuru ir izdots maksājuma rīkojums, procesuālā aizsardzība, kas izriet no Regulas Nr. 1393/2007 8. panta 3. punktā paredzētajām atteikuma tiesībām. Kā norāda autors, tiesības uz aizstāvību jau ir pārkāptas, ja II pielikumā minētās veidlapas izsniegšana ir notikusi valodā, kas nav pieņemama, un ja parādnieks nav ticis pienācīgi informēts par savām atteikuma tiesībām.

¹⁷ Kā ģenerāladvokāte V. Trstenjaka [V. Trstenjak] skaidro savos secinājumos lietā *Weiss und Partner* (C-14/07, EU:C:2007:737, 86. punkts), noteiktos apstākļos ir iespējams *konkrēti atteikties* no tiesībām atteikties pieņemt tiesas dokumentu.

ka termiņš, lai celtu iebildumus par izpildes rīkojumu, sākās minētā rīkojuma izsniegšanas brīdī¹⁸. Ņemot vērā, ka šī argumentācija ir acīmredzamā pretrunā prasītājas pamatlietā rīcībai, manuprāt, tā ir jānoraida saskaņā ar tiesību principu, ka nevienam nav tiesību izteikt pretrunīgus apgalvojumus, lai kaitētu citam (*“venire contra factum proprium non valet”*)¹⁹.

56. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es uzskatu, ka uz otro prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1393/2007 8. panta 1. un 3. punkts, lasot tos kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā sprieduma pasludināšanas valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru termiņš, lai celtu prasību par nolēmumu, kas izpaužas kā tiesas dokuments, kurš izsniegts saskaņā ar Regulu Nr. 1393/2007, sākas no attiecīgā dokumenta izsniegšanas brīža, nevis tikai pēc tam, kad ir beidzies šī panta 1. punktā paredzētais vienas nedēļas termiņš, kura laikā var atteikties pieņemt šo dokumentu.

C. Par pirmo prejudiciālo jautājumu

1. Pieņemamība

57. Vispirms ir jānorāda, pirmkārt, ka, iesniedzējtiesa, kurā pret atbildētājiem ir iesniegta prasība par zaudējumu atlīdzību, jautā Tiesai par Regulas Nr. 1215/2012 36. un 39. panta interpretāciju, lai noskaidrotu, vai Slovēnijas tiesiskajā regulējumā paredzētais astoņu dienu termiņš, lai celtu iebildumus par piespiedu izpildes rīkojumu, ļauj efektīvi īstenot tiesības uz aizstāvību vai arī šim termiņam tā ilguma un Slovēnijas pārsūdzības procedūras īpatnību dēļ būtu jāizraisa atteikums atzīt un izpildīt šādu rīkojumu.

58. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, kā tas izriet no Tiesas pastāvīgās judikatūras, uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa ir uzdevusi, attiecas atbilstības pieņēmums tādējādi, ka [Tiesa] var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu saskaņā ar LESD 267. pantu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka Savienības tiesību normas interpretācijai vai spēkā esamības vērtējumam, ko lūgusi valsts tiesa, nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, vai ja problēmai ir hipotētisks raksturs²⁰.

59. Lai gan jautājums par piespiedu izpildes rīkojuma atzīšanu un izpildi Austrijā nerodas, ņemot vērā, ka prasītāja jau ir samaksājusi ar šo rīkojumu konstatēto prasījumu, uz pirmo jautājumu, šķiet, attiecas atbilstības pieņēmums, ciktāl iesniedzējtiesai būtu jāvar pārbaudīt to argumentu pamatotību, ko atbildētāji izvirzījuši savas aizstāvības pamatojumam.

¹⁸ Šajā ziņā skat. Okonska, A., *Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen* (Geimer, R. un Schütze, R.), Minhene, 2021. gads, 8. pants Regulā (EK) 1393/2007, 2. punkts, kā arī Drehsen, M., “Zustellung gerichtlicher Schriftstücke im Rahmen der EuMahnVO”, *Praxis des internationalen Privat- und Verfahrensrechts*, 2019. gads, 5. sēj., 385. lpp., kur skaidrots, ka starp dalībvalstīm izsniedzamie dokumenti nav obligāti jātulko, kas ļauj ietaupīt laiku un naudu. Līdz ar to adresāts var saņemt dokumentu, kas nav tulkots – valodā, kuru tas nepārvalda. Ņemot vērā viņa tiesības uz taisnīgu tiesu, viņam ir iespēja atteikties pieņemt šo dokumentu tā izsniegšanas brīdī vai nosūtīt to atpakaļ. Ja netulkota dokumenta saņemšana netiek atteikta, neraugoties uz informāciju, ko adresāts saņēmis par savām tiesībām, izsniegšana ir faktiski neatkarīgi no adresāta faktiskajām valodu zināšanām.

¹⁹ Tiesību principa *“venire contra factum proprium non valet”* tiesiskā iedarbība ir tāda, ka puse, kura ar savu atzīšanu, savu pārstāvību, savu paziņojumu, savu rīcību vai savu klusēšanu, ietur *nostāju, kas ir acīmredzamā pretrunā ar tiesībām, uz kurām tā pretendē tiesā saskaņā ar tās apgalvojumiem*, nevar atsaukties uz šīm tiesībām (šajā ziņā skat. Starptautiskās tiesas viceprezidenta Ricardo J. Alfaro individuālo viedokli darbā “affaire du temple de Préah Vihear”, Kambodža pret Taizemi, Starptautiskā tiesa, Krājums, 1962. gads, 6. un nākamās lpp., kā arī Gaillard, E., “L’interdiction de se contredire au détriment d’autrui comme principe général du droit du commerce international”, *Revue de l’arbitrage*, 1985. gads, 241. un nākamās lpp.).

²⁰ Spriedums, 2017. gada 14. jūnijs, *Online Games* u.c. (C-685/15, EU:C:2017:452, 42. punkts).

60. Otrkārt, ir jānorāda, tāpat kā to dara Komisija, ka, lai arī iesniedzējtiesa savā pirmajā jautājumā formāli atsauca uz Regulas Nr. 1215/2012 36. un 39. pantu, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka tās šaubas galvenokārt attiecas uz *tiesas nolēmuma atzīšanas un izpildes atteikuma pamatu* gadījumā, ja dokuments, ar kuru celta prasība, vai līdzvērtīgs dokuments atbildētājam nav izsniegts laicīgi, lai īstenotu tiesības uz aizstāvību atbilstoši šīs regulas 45. panta 1. punkta b) apakšpunktam un 46. pantam.

61. Tā kā Tiesas kompetencē ir izdalīt no visas šīs tiesas iesniegtās informācijas, it īpaši no iesniedzējtiesas lēmuma pamatojuma, tos Savienības tiesību elementus, kuru interpretācija ir nepieciešama, ņemot vērā pamatlietas priekšmetu²¹, pirmais uzdotais jautājums ir jāsaprot kā tāds, kas attiecas uz minētās regulas 45. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 46. pantu.

62. Līdz ar to ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1215/2012 45. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 46. pants, lasot tos kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ir *jāatsaka tāda tiesas nolēmuma atzīšana un izpilde*, kas nav pieņemts procedūrā atbilstoši, sacīkstes principam, ja šī nolēmuma pārsūdzība ir jāīsteno astoņu dienu laikā, un kas nav sagatavots tās valsts oficiālajā valodā vai vienā no oficiālajām valodām, kurā dzīvo atbildētājs, vai atbildētājam saprotamā valodā.

2. Par tiesību atteikties atzīt un izpildīt Slovēnijas tiesu izdoto rīkojumu esamību

63. Kā izriet no Regulas Nr. 1215/2012 45. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 46. panta noteikumiem kopsakarā, aizmuguriska sprieduma gadījumā – ja atbildētājam netika laikus izsniegts dokuments, ar kuru celta prasība, vai līdzīgs dokuments, lai viņš varētu nodrošināt sev aizstāvību, nav jāveic šāda sprieduma atzīšana un izpilde, izņemot gadījumu, ja atbildētājs nav sācis sprieduma pārsūdzēšanas procedūru, kad viņam bija iespējams to darīt.

a) “Dokumenta, ar kuru ceļ prasību, vai līdzīga dokumenta” esamība

64. Lai atbildētu uz iesniedzējtiesas pirmo jautājumu, vispirms ir jāpārbauda, vai Slovēnijas tiesu piespiedu izpildes rīkojums, kas pieņemts procedūrā, kas nav balstīta uz sacīkstes principu, var tikt kvalificēts kā “dokuments, ar kuru ceļ prasību, vai līdzīgs dokuments” iepriekš minēto tiesību normu izpratnē.

65. Šajā ziņā ir jānorāda, kā Tiesa ir nospriedusi savā judikatūrā par Briselē 1968. gada 27. septembrī parakstītās Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komercietās²² 27. panta 2. punktu, kas ir attiecināma uz Regulas Nr. 1215/2012 būtībā līdzvērtīgajām tiesību normām, ka jēdziens “dokuments, ar ko celta prasība” vai “līdzvērtīgs dokuments” apzīmē dokumentu vai dokumentus, kuru izsniegšana atbildētājam, kas veikta atbilstoši tiesību aktu prasībām un savlaicīgi, ļauj tam izmantot savas tiesības, pirms sūtītājā dalībvalstī tiek pasludināts izpildāms spriedums²³.

²¹ Spriedumi, 2019. gada 13. jūnijs, *Moro* (C-646/17, EU:C:2019:489, 40. punkts), un 2021. gada 22. aprīlis, *Profi Credit Slovakia* (C-485/19, EU:C:2021:313, 50. punkts).

²² OV 1972, L 299, 32. lpp.

²³ Spriedums, 1995. gada 13. jūlijs, *Hengst Import* (C-474/93, EU:C:1995:243, 19. punkts).

66. Tieši tā tas ir pamatlietā. Saskaņā ar iesniedzējtiesas sniegto informāciju rīkojums par piespiedu izpildi, ko attiecībā uz prasītāju pieņēma Slovēnijas tiesas, tika izdots nevis uz galīga izpildes dokumenta pamata, bet gan, pamatojoties vienīgi uz rēķiniem un iepriekš nesaņemot prasītājas pamatlietā apsvērumus. Ar šī piespiedu izpildes rīkojuma faktiskās izsniegšanas brīdi sākas termiņš, kurā prasītāja var celt iebildumus un izvirzīt savus aizstāvības pamatus.

67. Līdz ar to, tāpat kā dokumenti, kas aplūkoti lietā, kurā tika pasludināts 1995. gada 13. jūlija spriedums *Hengst Import* (C-474/93, EU:C:1995:243), piespiedu izpildes rīkojums pamatlietā ir jākvalificē kā “dokuments, ar kuru celta prasība, vai [līdzvērtīgs] dokuments” Regulas Nr. 1215/2012 45. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 46. panta izpratnē.

68. Šajā kontekstā ir arī jāatgādina, ka Tiesa ir nospriedusi, ka 1968. gada 27. septembra Briseles Konvencijas 27. panta 2. punkts joprojām ir piemērojams, ja atbildētājs ir cēlis iebildumus pret aizmuguriski pieņemtu nolēmumu un ja izcelsmes valsts tiesa ir atzinusi iebildumus par nepieņemamiem, pamatojoties uz to, ka termiņš iebildumu iesniegšanai ir beidzies. Tā kā iebildumu noraidīšana to nepieņemamības dēļ nozīmē, ka aizmuguriski pieņemtais nolēmums paliek neskarts, Tiesa uzskatīja, ka šī panta mērķis prasa, lai tiesa, kurā tiek prasīta atzīšana vai izpilde, veiktu minētajā tiesību normā paredzēto pārbaudi²⁴.

b) Pārmērīgi apgrūtināta tiesību uz aizstāvību īstenošana

69. Šīs analīzes ietvaros turpinājumā rodas jautājums, vai Slovēnijas tiesiskajā regulējumā paredzētais astoņu dienu termiņš, lai celtu iebildumus par piespiedu izpildes rīkojumu, nodrošina adresātam nepieciešamo laiku, lai varētu nodrošināt sev aizstāvību saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 45. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

70. Šī prasība ir jāinterpretē, ņemot vērā Hartas 47. pantā nostiprinātās pamattiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā un, vienlaikus, arī efektivitātes principu.

71. Pirmkārt, valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēts, ka termiņš iebildumu celšanai par piespiedu izpildes rīkojumu ir astoņas dienas, principā var pamatot ar mērķi nodrošināt dalībvalstī pieņemtu nolēmumu ātru un vienkāršu atzīšanu un izpildi, kā arī tiesisko drošību, kas paredzētas Regulā Nr. 1215/2012. Otrkārt, kā Tiesa vairākkārt ir norādījusi, lai gan civilprocesa tiesību instrumentu mērķis pirmām kārtām ir uzlabot tiesvedību efektivitāti un ātrumu, kā arī nodrošināt pareizu tiesvedību, *šie mērķi nevar tikt sasniegti, jebkādā veidā vājinot faktisku attiecīgo dokumentu adresātu tiesību uz aizstāvību ievērošanu*²⁵.

1) Judikatūrā izstrādātie vispārējie kritēriji

72. Lai noskaidrotu, vai tiesvedība ir pretrunā tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību, ir jānoskaidro, vai valsts tiesībās paredzētie *iebildumu procedūras noteikumi* nerada ievērojamu risku, ka attiecīgās puses necels vajadzīgos iebildumus²⁶. It īpaši, termiņam, lai sagatavotu un celtu efektīvu prasību tiesā, ir jābūt faktiski pietiekamam²⁷. Tā kā valstu tiesību sistēmās procedūras var būtiski atšķirties, ir jāatgādina, ka kritērijos, kuri Tiesas ieskatā ir jāņem vērā,

²⁴ Šajā nozīmē skat. spriedumu, 1981. gada 16. jūnijs, *Kloms* (166/80, EU:C:1981:137, 12. un 13. punkts).

²⁵ Spriedums, 2017. gada 2. marts, *Henderson* (C-354/15, EU:C:2017:157, 51. punkts).

²⁶ Spriedumi, 2017. gada 9. marts, *Zulfikarpašić* (C-484/15, EU:C:2017:199, 39. punkts), un *Profi Credit Polska* (61. punkts).

²⁷ Spriedums, 2020. gada 9. septembris, Ģenerālkomisārs bēgļu un bezvalstnieku jautājumos (Secīga pietiekuma noraidījums – Prasības celšanai noteiktais termiņš) (C-651/19, EU:C:2020:681, 57. punkts).

vērtējot jautājumu par to, vai termiņš ir adekvāts, lai nodrošinātu tiesību uz aizstāvību aizsardzību, tostarp ietilpst *pieņemamo lēmumu nozīmīgums ieinteresētajām personām*, kā arī *piemērojamo procedūru sarežģītība*²⁸.

73. Attiecībā uz šo lietu es uzskatu, ka maksājuma rīkojuma izpilde satur vērā ņemamus riskus, jo šāds tiesas nolēmums *tieši skar adresāta mantiskās intereses*. Šis apsvērums ir spēkā vēl jo vairāk, ja maksājuma rīkojuma priekšmets, kā tas ir šajā lietā, ir liela summa. Turklāt nevar izslēgt, ka papildus šim finanšu riskam pastāv citi primāri un leģitīmi iemesli, kas var pamatot nepieciešamību aizstāvēties tiesā, proti, *izvairīties no jebkādas reputācijas aizskaršanas*, kas saistīta ar šādu tiesvedību. Kā rakstveida apsvērumos norāda prasītāja, tā bija spiesta samaksāt prasījumu, kura samaksa tai tika pieprasīta tikai tādēļ, ka viņai bija prasījumi pret citiem parādniekiem Slovēnijā, kurus būtu bijis iespējams piedzīt, un ka viņas reputācijai būtu nodarīts ievērojams kaitējums, ja par tās prasījumiem būtu uzsākta izpildes procedūra. Ņemot vērā šos apstākļus, man šķiet nenoliedzami, ka prasītājai ir acīmredzama interese aizstāvēties pret Ļubļanas rajona tiesas izdoto rīkojumu. Līdz ar to nevar apšaubīt attiecīgās procedūras nozīmīgumu prasītājai.

74. Attiecībā uz attiecīgās procedūras sarežģītību es uzskatu, ka iebildumu par piespiedu izpildes rīkojumu celšana *nozīmē, ka ir jāveic pasākumi*, ciktāl tas nozīmē, pirmkārt, nepieciešamību noskaidrot apstākļus, kādos radies prasījums, un, otrkārt, izvirzīt juridiskus argumentus, ar kuriem var apstrīdēt šī prasījuma spēkā esamību vai tā iekasējamību, vienlaikus ņemot vērā civilprocesa noteikumus attiecībā uz pierādīšanas pienākumu. Atkarībā no apstākļiem *šāds uzdevums var izrādīties īpaši sarežģīts un tādējādi nozīmēt, ka ir nepieciešama juridiska konsultanta, advokāta vai cita tiesību speciālista palīdzība*.

75. Ņemot to vērā, ir svarīgi piebilst, ka šis pēdējais minētais aspekts var izšķiroši ietekmēt vērtējumu par to, vai procesuālo termiņu var uzskatīt par pietiekamu, lai nodrošinātu efektīvu aizstāvību²⁹. Tā kā persona, kas nav speciālists tiesību jomā, pārsvarā gadījumu saskarsies ar lielām grūtībām, kas savukārt nav attiecināms uz personu, kurai ir nepieciešamā profesionālā kvalifikācija vai pieredze, tai būs nepieciešams ilgāks termiņš. Taču *ar procesuālajām tiesību normām valsts tiesai parasti netiek piešķirta nekāda rīcības brīvība termiņu noteikšanā, vai pat to pagarināšanā*, lai šādu iespēju varētu apsvērt. Līdz ar to tiesas dokumenta adresātam ir jāievēro noteiktais termiņš bez iespējas izmantot labvēlīgāku attieksmi.

76. Jebkurā gadījumā es esmu pārliecināts, ka procedūras sarežģītību nevar vērtēt tikai abstrakti. Šķiet, ka drīzāk ir jāņem vērā *attiecīgie procesuālie noteikumi kopumā*, kā norādīts, piemēram, Tiesas judikatūrā, kuru es izklāstīšu turpinājumā.

2) *Paralēles ar lietu Profi Credit Polska*

77. Šajā ziņā ir jānorāda, ka spriedumā *Profi Credit Polska*, kas attiecās uz situāciju, kura ir salīdzināma ar pamatlietu, Tiesa attiecībā uz Direktīvas 93/13/EEK³⁰ 7. panta 1. punktu nosprieda, ka valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts, ka iebildumi par maksājuma rīkojumu ir jāiesniedz divu nedēļu laikā un ka atbildētājam savā iebildumu rakstā ir jānorāda

²⁸ Spriedums, 2020. gada 9. septembris, Ģenerālkomisārs bēgļu un bezvalstnieku jautājumos (Secīga pieteikuma noraidījums – Prasības celšanai noteiktais termiņš) (C-651/19, EU:C:2020:681, 53. punkts).

²⁹ No 2020. gada 9. septembra sprieduma lietā Ģenerālkomisārs bēgļu un bezvalstnieku jautājumos (Secīga pieteikuma noraidījums – Prasības celšanai noteiktais termiņš) (C-651/19, EU:C:2020:681, 62. un 63. punkts) izriet, ka iespējai izmantot juridisku pārstāvību ir izšķiroša nozīme vērtējumā par to, vai procesuālais termiņš var tikt uzskatīts par pietiekamu, lai nodrošinātu efektīvu aizstāvību.

³⁰ Padomes Direktīva (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV 1993, L 95, 29. lpp.).

izvirzītie pamati un iebildes, kā arī fakti un pierādījumi, kas tiesai ļauj novērtēt līguma noteikuma negodīgo raksturu, rada risku, ka patērētājs iebildumus necels vai ka tie tiks atzīti par nepieņemamiem³¹.

78. Jānorāda, ka Tiesa būtībā sekoja ģenerālvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] formulētajam nolēmuma priekšlikumam, vairākkārt atsaucoties uz juridisko analīzi, kas ietverta ģenerālvokātes secinājumos. Man šķiet, ka šiem secinājumiem ir īpaša nozīme šajā lietā, jo tie ļauj labāk izprast iemeslus, kuru dēļ Tiesa secināja, ka attiecīgie procesuālie noteikumi varēja pārmērīgi apgrūtināt tiesību celt iebildumus par maksājuma rīkojumu īstenošanu. Konkrētāk, ģenerālvokāte uzskatīja, ka divu nedēļu termiņš “[taču] nav par īsu, ciktāl patērētājam šajā termiņā vispār ir jārikojas [jāreaģē]”, un ka tas ir saderīgs ar efektivitātes principu tikai tad, ja viņam “šajā termiņā nav jānorāda uz faktiem un pierādījumiem, kas ir aizdevuma līguma noteikumu negodīgā rakstura vērtējuma pamatā”³².

79. Šī argumentācija man šķiet loģiska un piemērojama šajā lietā, ņemot vērā līdzības, kas pastāv starp procesuālajiem noteikumiem, kurus Tiesa izvērtēja lietā *Profi Credit Polska*, un tiem, kuri tiek aplūkoti šajā lietā. Lai labāk saprastu analīzi, es izklāstīšu kritērijus, uz kuriem Tiesa ir balstījusies iepriekš minētajā lietā un kuri, manuprāt, šajā gadījumā ir izpildīti. Pēc tam, kad būšu uzskatāmi parādījis *paralēles starp abām lietām*, es paskaidrošu, kādiem, manuprāt, būtu jābūt *secinājumiem, kas jāizdara attiecībā uz šīs lietas vērtējumu*.

i) Iebildumu par maksājuma rīkojumu celšana

80. Vispirms uzmanība ir jāvērs uz to, ka abu lietu priekšmets ir tiesības iesniegt iebildumus par maksājuma rīkojumu. Tiesas dokumenta adresāta procesuālā situācija šajās abās lietās būtībā ir vienāda tādējādi, ka viņš ir spiests aizstāvēties pret tiesas nolēmumu, kas pieņemts bez iepriekšējas, uz sacikstes principu balstītas procedūras, un bez izpildes dokumenta, pamatojoties tikai uz izpildi pieprasošā lietas dalībnieka apgalvojumiem, lai gan tiesas, kas izskata maksājuma rīkojuma procedūru, pienākums ir tikai pārbaudīt to dokumentu formālo atbilstību, kuri apliecina prasījuma esamību³³.

ii) Tiesas dokumenta adresāta pienākums pamatot savus iebildumus

81. Tāpat kā valsts tiesiskajā regulējumā, kas aplūkots lietā *Profi Credit Polska*, Slovēnijas tiesību aktos, uz kuriem attiecas šī lieta, ir noteikts, ka iebildumiem par piespiedu izpildes rīkojumu ir jānorāda pamatojums un, it īpaši, ir jānorāda noteikti fakti un pierādījumi³⁴. Ar valsts tiesību aktiem noteiktās procesuālās prasības abās lietās ir samērā stingras, jo nepietiek ar to, ka tiesas dokumenta adresāts “reaģē” uz piespiedu izpildes rīkojumu, piemēram, sākumā paužot savu vēlmi aizstāvēties, ar atļauju iesniegt rakstiskus apsvērumus vēlākā procedūras stadijā, kam piemēro garāku termiņu.

82. Proti, šajā lietā tiesas dokumenta adresātam ir pienākums iesniegt “pilnīgu” iebildumu rakstu, kurā norādīti visi nozīmīgie fakti un pierādījumi, termiņā, kuru sāk aprēķināt no rīkojuma izsniegšanas dienas, kas, kā jau es skaidroju³⁵, prasa ievērojamu piepūli. Ņemot vērā, ka ne visos

³¹ Spriedums, *Profi Credit Polska* (62.–67. punkts).

³² Ģenerālvokātes J. Kokotes secinājumi lietā *Profi Credit Polska* (C-176/17, EU:C:2018:293, 79. punkts).

³³ Spriedums, *Profi Credit Polska* (28. un 29. punkts).

³⁴ Spriedums, *Profi Credit Polska* (65. punkts).

³⁵ Skat. šo secinājumu 74. punktu.

gadījumos šis uzdevums ir veicams, neizmantojot advokāta vai cita tiesību speciālista juridiskas konsultācijas, loģiski ir izsecināms, ka šāda prasība rada risku, ka tiesas dokumenta adresāts nevarēs celt iebildumus vai ka šie iebildumi būs nepieņemami.

iii) Terminš iebildumu celšanai ir īsāks par divām nedēļām

83. Tiesību praksē ir plaši atzīts, ka tiesības uz pietiekamu laiku ir būtisks nosacījums, lai pienācīgi sagatavotu aizstāvību tiesā. Turklāt ir jāpiebilst, ka pietiekama laika, lai sagatavotu aizstāvību, garantija kā viens no elementiem, kas raksturo taisnīgu tiesu, ir tiesiskuma izpausme³⁶. Šo iemeslu dēļ ir loģiski pieņemt, ka, jo garāks ir termiņš, lai veiktu procesuālu pasākumu, jo rūpīgāka varēs būt sagatavošanās.

84. Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, ir jānorāda, ka šajā lietā termiņš, lai celtu iebildumus par piespiedu izpildes rīkojumu, ir tikai astoņas dienas, kuru nevar pagarināt, lai gan lietā *Profi Credit Polska* šis termiņš bija divas nedēļas³⁷. Tāpat ir jānorāda, ka saskaņā ar Slovēnijas valdības sniegto informāciju, šajā tiesiskajā regulējumā netiek ņemtas vērā svētku dienas vai brīvdienas, izņemot, ja tā ir termiņa pēdējā diena. Tādā gadījumā termiņš beidzas nākamās darba dienas beigās. Tādējādi attiecīgais Slovēnijas tiesiskais regulējums ir daudz ierobežojošāks un līdz ar to rada lielākas grūtības aizstāvībai. Līdz ar to Tiesas kritika par termiņa īsumu apstākļos, attiecībā uz kuriem tika taisīts spriedums lietā *Profi Credit Polska*, ir vēl jo vairāk attiecināma uz šo lietu.

iv) Pienākums maksāt tiesas izdevumus

85. Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka Slovēnijas tiesību aktiem ir vēl viena līdzība ar lietā *Profi Credit Polska* aplūkoto Polijas tiesisko regulējumu, ciktāl tajos ir noteikta prasība samaksāt tiesas izdevumus. Proti, saskaņā ar iesniedzējtiesas sniegto informāciju atbildētāji saņēma no Ļubļanas rajona tiesas aicinājumu astoņu dienu laikā samaksāt tiesas izdevumus, un šis pienākums tika izpildīts noteiktajā termiņā³⁸.

86. Lai gan šajā lietā samaksātā summa nešķiet īpaši liela, tomēr nedrīkst neņemt vērā faktu, ka pienākums maksāt tiesas izdevumus jebkurā gadījumā ir *administratīva prasība*, kas ir jāievēro. Turklāt nevar izslēgt, ka pastāv citi gadījumi, kuros piespiedu izpildes rīkojuma adresāts būs spiests maksāt *lielākas summas*. Šo iemeslu dēļ man šķiet saprātīgi – šīs analīzes nolūkā – pieņemt, ka tāds tiesiskais regulējums kā šajā lietā aplūkotais, ar kuru ir noteikts pienākums samaksāt tiesas izdevumus īpaši īsā termiņā, var atturēt tiesas dokumenta adresātu no iebildumu par maksājuma rīkojumu celšanas, kā Tiesa ir pamatoti uzskatījusi iepriekš minētajā lietā³⁹.

v) No privātpersonas sagaidātais rūpības līmenis viņa tiesiskajās attiecībās

87. Ir jāizklāsta daži apsvērumi saistībā ar faktisku apstākļu atšķirību starp abām lietām attiecībā uz attiecīgā tiesas dokumenta adresāta statusu. Es apzinos, ka attiecībā uz to tiesiskajām attiecībām *uzņēmējiem* ir jāievēro stingrākas rūpības prasības nekā *patērētājiem*. Uzņēmumam

³⁶ Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta 3. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka “ikvienam, kas tiek apsūdzēts kriminālnoziedzumā, ir tiesības *uz attiecīgu laiku* un līdzekļiem, lai sagatavotu savu aizstāvību” (mans izcēlums). Neraugoties uz formulējumu, kas vedina uz saikni ar kriminālprocesu, Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir piemērojusi šo tiesību normu administratīvajam un civilprocesam (skat. ECT, 2015. gada 17. marts, *Adorisio* un citi pret Nīderlandi, CE:ECHR:2015:0317DEC004731513., attiecībā uz īsu termiņu, lai iesniegtu apelācijas sūdzību).

³⁷ Spriedums, *Profi Credit Polska* (66. punkts).

³⁸ Skat. šo secinājumu 26. punktu.

³⁹ Spriedums, *Profi Credit Polska* (67. un 68. punkts).

parasti ir zināmas *zināšanas un pieredze*, lai pārvaldītu līgumiskās attiecības ar saviem tirdzniecības partneriem un klientiem, kas tam ļauj rīkoties izveicīgāk uzņēmējdarbības vidē. Tā kā tas tā acīmredzami nav patērētāja gadījumā, patērētājs tiek uzskatīts par īpaši aizsargājamu. Šī ideja ir pausta Tiesas plašajā judikatūrā par Direktīvu 93/13⁴⁰, kurā iekļaujas lietā *Profi Credit Polska* pasludinātais spriedums. Proti, šī sprieduma izpēte uzskatāmi parāda juridisko argumentāciju, kuras pamatā ir mērķis aizsargāt patērētājus, ņemot vērā to, ka, kā norāda Tiesa, tie salīdzinājumā ar profesionāļiem atrodas nelabvēlīgākā situācijā⁴¹.

88. Ņemot vērā iepriekš minēto, es neuzskatu, ka šis apstāklis pats par sevi var būtiski ietekmēt analīzi. Neatkarīgi no tā, ka maksājuma rīkojums šajā lietā ir adresēts sabiedrībai, kas darbojas starptautisko preču pārveidājumā, proti, profesionālim, man šķiet, ka astoņu dienu termiņš ir pārāk īss, lai ļautu tai pilnībā īstenot savas tiesības uz efektīvu aizstāvību. Līdz ar to šajā analīzes posmā ir jāsecina, ka, pat piemērojot *stingru rūpības līmeni*, attiecīgais tiesiskais regulējums neatbilst Savienības tiesību prasībām.

3) Analīzes kopsavilkums

89. Šis izklāsts par paralēlēm, ko var konstatēt abās lietās, atklāj šķēršļus, ar kuriem saskaras tiesas dokumenta adresāts tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā. Šajā gadījumā ir acīmredzams, ka ar valsts procesuālajās tiesību normās izvirzītajām prasībām netiek ievērots tas, ka tāda tiesas dokumenta, kam ir piespiedu izpildes rīkojuma iezīmes, adresātam, kurš neizmanto savas tiesības atteikties pieņemt minēto izsniedzamo dokumentu saskaņā ar Regulas Nr. 1393/2007 8. panta 1. punktu, ir nepieciešams noteikts laiks, lai iepazītos ar nosūtīto dokumentu saturu, lūgt juridisku padomu advokātam vai citam tiesību profesionālim, samaksāt tiesību aktos noteiktos tiesas izdevumus, sagatavot savu aizstāvību tiesā⁴², iespējams, iztulkot dokumentus un nosūtīt tiesai, kurā vērsies kreditors, iebildumu rakstu, kurā norādīti visi atbilstošie fakti un pierādījumi, turklāt šī adresāta juridiskā adrese ir citā dalībvalstī.

90. Šajos secinājumos izklāstītie apsvērumi rāda, ka, izvērtējot jautājumu, vai termiņš, lai celtu iebildumus par piespiedu izpildes rīkojumu, ļauj efektīvi īstenot tiesības uz aizstāvību, ir obligāti jāņem vērā visi šie aspekti. Visbeidzot, šāda termiņa atturošais raksturs bieži izriet no daudziem faktoriem, kas ir saistīti ar valsts tiesiskā regulējuma prasībām procesuālajā jomā. Raugoties no šāda viedokļa, es uzskatu, ka, ja tiktu konstatēts, ka attiecīgais termiņš aizskar minētās tiesības uz aizstāvību tā ilguma un pārsūdzības procedūras īpatnību dēļ, šim konstatējumam būtu jāizraisa atteikums atzīt un izpildīt šādu rīkojumu, jo tas ir vienīgais veids, kā nodrošināt attiecīgās personas efektīvu aizsardzību.

91. Ņemot vērā, ka šajā lietā ar Slovēnijas tiesību aktiem paredzētie nosacījumi, lai īstenotu maksājuma rīkojuma pārsūdzību, ir tikpat vai pat vairāk ierobežojoši kā tie, kas ir paredzēti Polijas tiesību aktos lietā *Profi Credit Polska*, es uzskatu, ka kopumā tie var padarīt pārmērīgi grūtu tiesību celt iebildumus īstenošanu saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 45. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 46. pantu, lasot tos kopsakarā ar Hartas 47. pantu⁴³.

⁴⁰ Skat. spriedumu, 2006. gada 26. oktobris, *Mostaza Claro* (C-168/05, EU:C:2006:675, 25. un 26. punkts).

⁴¹ Spriedums, *Profi Credit Polska* (40. punkts).

⁴² Skat. spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Zulfikarpašić* (C-484/15, EU:C:2017:199, 48. punkts) par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 805/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko izveido Eiropas izpildes rīkojumu neapstrīdētiem prasījumiem (OV 2004, L 143, 15. lpp.), 16. panta interpretāciju, lasot to kopsakarā ar tās 12. apsvērumu, no kura izriet, ka parādnieks ir pienācīgi jāinformē par prasījumu, lai viņš varētu *parūpēties par savu aizstāvību*.

⁴³ Sladič, J. darbā "Evropska izterjava in zavarovanje terjatev s prikazom postopka v Sloveniji in Avstriji", *Pravosodni bilten*, 40 (2019), 3. sēj., 27. un 28. lpp., pauz arī šaubas par Slovēnijas tiesību aktos paredzētā astoņu dienu termiņa saderību ar Savienības tiesībām, konkrēti atsaucoties uz līdzību ar Polijas tiesību aktiem, kas ir lietas *Profi Credit Polska* pamatā.

92. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jānorāda, ka, neskarot vērtējumu, kas jāveic iesniedzējtiesai, ņemot vērā šo secinājumu 87. punktā minētos kritērijus, tiesību uz aizstāvību efektīva aizsardzība tādos apstākļos, kādi ir aplūkoti pamatlietā, netiek nodrošināta. Līdz ar to es uzskatu, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 45. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 46. pantu, lasot tos kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ir jāatsaka šādos apstākļos izdota maksājuma rikojuma atzišana un izpilde.

3. Atbilde uz pirmo prejudiciālo jautājumu

93. Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ es ierosinu atbildēt uz pirmo prejudiciālo jautājumu, ka Regulas Nr. 1215/2012 45. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 46. pants, lasot tos kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ir jāatsaka tāda nolēmuma atzišana un izpilde, kas nav pieņemts procedūrā atbilstoši sacīkstes principam, ja pārsūdzība par nolēmumu ir jāiesniedz valodā, kas nav tās dalībvalsts, kurā atbildētājs dzīvo, oficiālā valoda, vai, ja šajā dalībvalstī ir vairākas oficiālās valodas, valodā, kas nav atbildētāja dzīvesvietas oficiālā valoda vai viena no oficiālajām valodām, un ja saskaņā ar tās dalībvalsts tiesībām, kurā nolēmums pieņemts, termiņš pārsūdzības iesniegšanai, kuru nevar pagarināt, ir tikai astoņas kalendārās dienas.

D. Par trešo prejudiciālo jautājumu

94. Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa jautā, vai LESD 18. panta pirmā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru iebildumi par piespiedu izpildes rikojumu ir jāpamato un jāceļ astoņu dienu laikā neatkarīgi no tā, vai šī rikojuma adresāts ir reģistrēts citā dalībvalstī, un ka minētais rikojums nav sagatavots ne saņēmējas dalībvalsts oficiālajā valodā, ne adresātam saprotamā valodā.

95. Attiecībā uz LESD 18. panta interpretāciju ir jāatgādina, kā tas izriet no pastāvīgās judikatūras, ka to ir paredzēts piemērot patstāvīgi tikai Savienības tiesībās reglamentētos gadījumos, attiecībā uz kuriem LESD nav paredzēti īpaši noteikumi par diskriminācijas aizliegumu⁴⁴.

96. Saskaņā ar LESD 18. pantu ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ, kas ietver dažādus netiešas diskriminācijas veidus, piemēram, diskrimināciju, piemērojot īpašu valodas lietojumu⁴⁵. Šajā ziņā attiecībā uz Regulu Nr. 1393/2007 ir jānorāda, ka tās 8. pantā ir konkretizēts diskriminācijas aizliegums tiesvedības pušu valodas dēļ, tāpēc LESD 18. panta 1. punkts nav jāinterpretē autonomi.

97. Attiecībā uz Regulu Nr. 1215/2012 ir jākonstatē, ka lietā par to, vai saskaņā ar šo pantu var konstatēt iespējamu diskrimināciju tādu Horvātijas tiesību aktu īpatnībās, kas attiecas uz piespiedu izpildes rikojumiem, ko Horvātijā izdod notāri, pamatojoties uz autentisku dokumentu, un kurus nevar atzīt un izpildīt citā dalībvalstī, pamatojoties uz šo regulu, Tiesa interpretēja autonomi LESD 18. pantu, jo minētās regulas ietvaros nebija citu specifisku tiesību normu par diskriminācijas aizliegumu⁴⁶.

⁴⁴ Spriedumi, 1993. gada 26. janvāris, *Werner* (C-112/91, EU:C:1993:27, 19. punkts), 2011. gada 10. februāris, *Missionswerk Werner Heukelbach* (C-25/10, EU:C:2011:65, 18. punkts), 2017. gada 18. jūlijs, *Erzberger* (C-566/15, EU:C:2017:562, 25. punkts), un 2015. gada 29. oktobris, *Nagy* (C-583/14, EU:C:2015:737, 24. punkts).

⁴⁵ Spriedumi, 1998. gada 24. novembris, *Bickel* un *Franz* (C-274/96, EU:C:1998:563, 31. punkts), un 2014. gada 27. marts, *Grauel Rüffer* (C-322/13, EU:C:2014:189, 27. punkts).

⁴⁶ Spriedums, 2020. gada 7. maijs, *Parking* un *Interplastics* (C-267/19 un C-323/19, EU:C:2020:351, 45. punkts).

98. LESD 18. pantā ir noteikts vienlīdzīgas attieksmes princips, un tā mērķis ir likvidēt visus pasākumus, ar kuriem citas dalībvalsts pilsonim tiek piemērota atšķirīga attieksme, kas viņu nostāda faktiski vai juridiski neizdevīgākā situācijā salīdzinājumā ar valsts pilsoņiem. Tādējādi tā mērķis ir novērst, ka Savienības tiesību jomā līdzīgas situācijas tiek aplūkotas atšķirīgi un otrādi.

99. Šajā lietā prasītāja, ko pārstāvēja atbildētāji, nolēma neīstenot savas Regulas Nr. 1393/2007 8. panta 1. punktā paredzētās tiesības atteikties no izsniedzamā dokumenta pieņemšanas⁴⁷. Tādējādi tā ir nostādījusi sevi tādā pašā situācijā kā Slovēnijas pilsoņi attiecībā uz termiņu, lai celtu iebildumus par piespiedu izpildes rīkojumu. Turklāt Slovēnijas valdība savos rakstveida apsvērumos arī ir uz to vērsusi uzmanību. Līdz ar to nešķiet, ka Slovēnijas tiesiskajā regulējumā būtu paredzēta atšķirīga attieksme atkarībā no pilsonības kritērija.

100. Tā kā, pirmkārt, šajā lietā ir piemērojami īpaši noteikumi par diskriminācijas aizliegumu un, otrkārt, tiesas dokumenta adresāts ir brīvprātīgi atteicies no atšķirīgas attieksmes salīdzinājumā ar Slovēnijas pilsoņiem, kuri atrodas tādā pašā situācijā, man nav skaidrs, kā būtu piemērojams LESD 18. pants. Tātad šīs tiesību normas interpretācija nav nepieciešama, lai atrisinātu strīdu pamatlietā. Tomēr man šķiet lietderīgi to skaidri norādīt iesniedzējtiesai, lai nodrošinātu skaidrību un labāku izpratni par atbildēm, kuras Tiesa sniegs uz tās uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem.

101. Ņemot vērā iepriekš minēto, uz trešo prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka LESD 18. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nav piemērojams situācijā, kad tiesas dokumenta adresāts ir atteicies īstenot savas tiesības atteikties pieņemt minēto izsniedzamo dokumentu saskaņā ar Regulas Nr. 1393/2007 8. panta 1. punktu.

VI. Secinājumi

102. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz *Bezirksgericht Bleiburg* (Bleiburgas pirmās instances tiesa, Austrija) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1393/2007 (2007. gada 13. novembris) par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs (dokumentu izsniegšana), un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1348/2000 8. panta 1. un 3. punkts, lasot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā sprieduma pasludināšanas valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru termiņš, lai celtu prasību par nolēmumu, kas izpaužas kā tiesas dokuments, kurš izsniegts saskaņā ar Regulu Nr. 1393/2007, sākas no attiecīgā dokumenta izsniegšanas brīža, nevis tikai pēc tam, kad ir beidzies šī panta 1. punktā paredzētais vienas nedēļas termiņš, kura laikā var atteikties pieņemt šo dokumentu.
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 45. panta 1. punkta b) apakšpunkts un 46. pants, lasot tos kopsakarā ar Pamattiesību hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ir jāatsaka tāda nolēmuma atzīšana un izpilde, kas nav pieņemts procedūrā atbilstoši sacīkstes principam, ja pārsūdzība par nolēmumu ir jāiesniedz valodā, kas nav tās dalībvalsts, kurā atbildētājs dzīvo, oficiālā valoda, vai, ja šajā dalībvalstī ir vairākas

⁴⁷ Skat. šo secinājumu 56. punktu.

oficiālās valodas, valodā, kas nav atbildētāja dzīvesvietas oficiālā valoda vai viena no oficiālajām valodām, un ja saskaņā ar tās dalībvalsts tiesībām, kurā nolēmums pieņemts, termiņš pārsūdzības iesniegšanai, kuru nevar pagarināt, ir tikai astoņas kalendārās dienas.

- 3) LESD 18. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nav piemērojams situācijā, kad tiesas dokumenta adresāts ir atteicies īstenot savas tiesības atteikties pieņemt minēto izsniedzamo dokumentu saskaņā ar Regulas Nr. 1393/2007 8. panta 1. punktu.